

העם

אידי מארס

העכבר, שהפך לפיל, חוזר למקומו בחולות טאבה. יש בזה לקח.

באידי מארס — היום ה-15 לחודש הראשון בלוח הרומאי העתיק, שנקרא על שם אליהמילחמה — נרצח יוליוס קיסר.

היוזר מפני אידי מארס? קרא הנ"כ יא התנהגות לקיסר במחוזו של וי"א ליאם שייקספיר, והמילים הפכו סיסמה לדורות.

באידי מארס 1989 מחזירה ישראל את מובלעת טאבה למצויים. העכבר שהפך לפיל לבן חוזר למקומו.

בכך מסתיים פרק, אחד האויליים ביותר בתולדות המדינה. הוא מסמל את ההכרזת העצום שבין מנחם בגין, האישי שהסכים ברליה להחזיר למצ-

מכירים את האיש הזה. אייפאשר להא' מין לשום מילה שלו"

● בנימין נתניהו: סאראת הוא אבי הטרור הבינלאומי. יש לנו הוכחות חותכות לקשרים שלו עם הטרוריסטים באירלנד, בסלוואדור ובאייפיג'י"

● אריאל שרון: מעולם לא היתה ישראל נתונה בסכנה נוראה יותר. סאראת מאיים על עצם קיומנו"

● שימעון פרס: מוכן שאייפאשר לדבר עם האיש הזה, לפני שהוא מצהיר בפה מלא על הכרתו במדינת ישראל ועל ביטול מצביהמילחמה איתנו. או אפשר יהיה לדבר על החזרת חלק מסיני לריבונות מצרית-ירדנית משותפת. אבל זה מחייב הכנה וזירה ומרוק' דקת, באמצעות המלך חוסיין. עד אז אסור לתת לו לבוא לארץ."

● מוסה גורן: זהו טכסיס של סא' דאת כדי לכסות על ההכנות שלו להת' קפת'פתע צבאית" (גור אכן אמר את הדבר גם אז, ערב כואו של סאראת).

● בוז ושינאדה: השבוע הציע יאסר ערפאת לבוא לירושלים, בעיקבות סא' דאת. הוא אמר שקודם לכן ישיג לכך

פקת. שרהחוזי נראה ונשמע כסירון נבוכ.

כתוצאה מכך אין הממשלה האמריקאית מסוגלת כעת לפתח שום יוזמה רצינית בשום שטח. גם לא בשטח הזר עק ממש ליוזמה: הסיכסוך הערבי-ישראלי.

● בדיחה יהודית. השבוע, לכבוד ביקורו של משה ארנס בניירורק, הור שמע בושינגטון משהו הרומה ליוזמה האמריקאים הציעו שישראל תשחרר רר, "כמה" מעצירי האינתיפאדה, תפתח מחדש את בתייהספר בגדה המערבית ותקל על הגירות הכלכליות שהוטלו שם כעונש. תמורת זאת הוצע לפלס' טינים להפסיק את האינתיפאדה, ולח' דול מפירסום ההודעות, המשלהבות. היתה זאת הצעה מגוחכת. היא הור כיחה שאת העניינים בושינגטון קוב' עים עכשיו טירונים שאינם יודעים בין ימינם ושמאלם.

ההצעה עצמה רומה לבדיחה היה' רית על הרב, שיעץ בתרופה למצוקת' הצפיפות של המישפחה להכניס עו' ל' דירתה. אחר-כך הציע להוציא את העו, והכל הרגיש בהקלה רבה. ההצעה האמריקאית אמרה: הפלס' טינים יפסיקו את האינתיפאדה, וכתמ'

השינוי אחרי הבחירות לכנסת, מב' חזית המפלגה, הוא שמיפלגת-הע' בודה חייבת לחולל שינוי, ומהרז' אם הממשלה הנוכחית תוכל למבוי מריני סתום — יש לעזוב אותה, ומייד. חוץ מזה, עלינו לגבש מחדש את עמדותינו בתחום המריני והכלכלי. למשל, שמע' תי שיצחק רבין מאיים שלא נשב למ' שאזמנת, כל עוד יורקו אבנים בשט' חים.

ההשגעות? שניתן וכותו'טו לכל ילד המרים אבן?

ברור שכעצם המילים "צריך לג' בש..." אני מותח ביקורת על מערכת' הבחירות והאחראים לה. בואת אני או' מר שלא היינו מגובשים, שלא היינו אקטואליים. כל זה היה צריך להיעשות לפני הבחירות, ולא נעשה.

לא שאנחנו צריכים להתאים את עצמנו לדעת-הקהל. איננו תוכנית כבקשתך". חייבים לשנות את מיבנה המפלגה ונציגויותיה, ויש לתאם זאת עם שינוי שיטת-הבחירות.

אני מכהן כיושב-ראש הוועדה בענ' יין זה מטעם המערך והליכוד. בוועדה יש ארבעה שרים וארבעה חברי-כנסת. אני מרגיש שהמערך והליכוד נמצאים באותה הסירה, ואני טוען זאת במשך שנים. ניהול המשאומתן האחרון עם הדתיים גרם לבחילה אצל, ורק חיוק הרגשה זאת.

הבחירות לכנסת היו אבן-דך, נקר' דת-שינוי — עדיין לא סוף תקופה.

לא ברציה משוגעת...

● ל ארם שענינו בראשו, מבין שלקראת 1992 תהיה התמודדות במפלגה.

נכון-שגם ב-1974 היתה (פרס-רבינו), אבל זה היה שונה.

הצעתי למיכה חריש, מוכ"ל המיפ' לגה, שיטת-התמודדות: אם יהיו שני מועמדים — יזכה מי שיקבל יותר קר' לות. והיה ויגשו יותר — אם יזכה מי מהם ביותר מ-50% — ינצח. אחרת — יתקיים סיבוב שני בין המובילים.

שני הסיבובים יכולים להיערך בזה אחר זה. ברור לחלוטין שהבחירה חייבת להיערך בוועידת-המפלגה, ולא בשום פורום אחר. עד אז — כעוד שנה וחצי — אין זה מעשי.

שמות המועמדים? לא, לא שלושה בטוחים — ארבעה: רישמי בביתחון גם את פרס.

אני אמנם הצעיר מבין המועמדים (יעקובי צעיר בחצי שנה משל, ובשש שנים מגור), אך הניסיון הציבורי שלי כולל 20 שנים בכנסת, תפקיד שרי-התחבורה, מישנה-למנכ"ל מישר-החלקאות, ועוד ועוד. תמיד נבחרתי ב' הצבעות חשאיות. מעולם לא הוצנחתי נכון לעכשיו, אני נפגש עם כל חברי מפלגה המועניין בכך. אינני רוחה אף אחד. חלק רוצים לשמוע את דעתי, חלק — לשוחח. הייתי השר שהופיע מיספר הפעמים הרב ביותר, מלבד פרס, בבחירות המוניציפליות.

אני מכהן כיושב-ראש הוועדה לגיי' בוש העמה הכוללת של מיפלגת-הע' בודה לקראת הבחירות הבאות. אולי גם שחל וגור רצו בתפקיד, אבל הוסכם עלי עוד בתקופת ברעם.

אני לא בהסתערות, לא כאמוק, לא נריצה משוגעת. להיפך — אני בעד צבנ מבוקר, יסודי, ובעיקר — בעד התמדה. אגב, כל המועמדים המוזכרים ניתנו כבושר-התמדה. אולי מפני שאני מושבניק (כפרו-ויתקין), חונתי לעבו' הר קשה, לחריצות. נוסף על כל הצרות, אני פרפקציוניסט. בעיקר צריך כאן חוש-מדיה וחוש-עיתוי.

כשאני מושהו עצמי לפוליטיקאים אחרים — אם רוצים, למועמדים אח' רים — יש לי חיסרון אחד גדול: אני לא מסוגל להשקיע את כל-כולי במי רוץ הזה. אני מוכרח לקרוא, לכתוב, להיות עם המישפחה, עם עצמי. אני פשוט לא מסוגל אחרת. וזהי מיגבלה, אבל כך אני נבני.

נראה לי גם שאשים מצפים לת' כונות אחרות ממנהיג מכפי שהם מצ' פים מחבר-כנסת מהשורה.

אם מחר בבוקר תתקיים ההצבעה, ואני קם ונואם נואם קצר בלבד — אני יזכה ברוב.

היחסים עם יעקובי וגור? בני לבין מוטה יש יחסים די קורקטיים, נדמה לי שיש אפילו הערכה הדדית. הוא לא הרע לי עד כמה שידוע לי, פרט להת' מודרות המסתמנת בעתיד.

אך הגיב מוטה על כך שצורפתי לקאבינט במקומו? רע, רע מאוד. הוא הבין זאת כפגיעה מצד שימעון.

עם גר? זה מורכב יותר. קשה לפתח עימו מערכת-יחסים הרוקה, קשה להת' קרב אליו, אבל גם לריב — קשה איתו.

המאבק המקביל בליכוד יביא לפירוד!

● ל משבר ממשלתי לפני 1992 ישאיר את פרס בתמונה, ואני ב' החלטת רואה אותו בתמונה. פרס הוא יהודי מאור-מאור מנוסה, הנמצא בחיים הפוליטיים זמן רב, ושהגיע לראש פרי' רמיהו תוך זמן מאבק עם יריב כל-כך קשה. הוא מניח הנחה די סבירה שיש אנשים שהיו רוצים למלא את מקומו. אני מעריך שהוא רואה חלק מהדיבורים כ"אוויר חם".

לא הייתי מציע לאף-אחד להתרשם מהפירסומים השונים ולהמעט מערכו. אני מגדיר את התקופה, שבה אנחנו נמצאים, כ"תקופת פוסט-רביד-פרס". אני מביט לקראת 1991. אינני עושה זאת עם סטופר ביד, ואין זה נעשה כיוון מת — אלא אני נרחף למירון.

רחיית המאבק (אם לא יתקיים כוור עידה הקרובה) איננה בהכרח לרעתי. אין לשכוח מה צפוי בליכוד, במק' כיל. כעת יש שם שקט תעשייתי בגלל יצחק שמיר. אחרי-כך יתנהל שם מאבק לחיים ולמוות, העלול להביא, להערכ' תי, לפירוד.

שמיר מצמיח מנהיגים? הוא מטפח דור שלישי, אבל האם דויד לוי יקבל את מרותו של דן מרדור? של משה קצנב? של אריק שרון? של משה ארנס? אצלנו יתנהל מאבק, אבל אחר.

גד יעקובי "אני לא באמוק!"

● ה שונה הפעם, לעומת מה שהיה לפני ארבע שנים? וראי, חלפו ארבע שנים... אני לא פרשן פוליטי, אבל אני יכול לכתוב סיפורים ומא' מרים שונים.

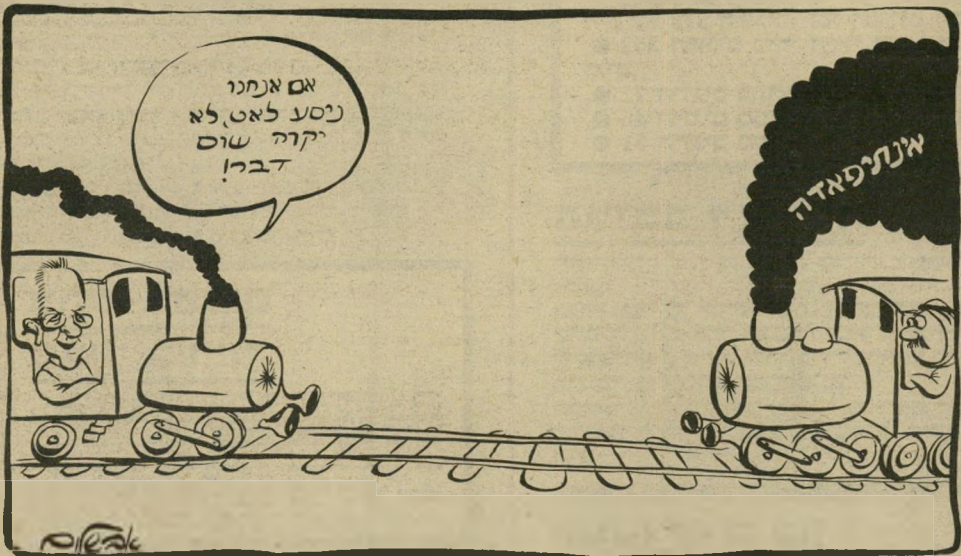
איוז תקופה הסתיימה בבחירות? ואולי היא תמשיך שנתיים נוספות? מי שייבחר בוועידה — ייבחר? בוועידה תסתיים תקופה.

אינני מייחס חשיבות לבחירות המר' ניציפליות כאינדיקטור. לא ניצחנו בב' מועמדים על כך, גם שירים.

נכון, עווי ברעם אחראי לבעייה ה' אירוגנית, אבל זה לא רלוונטי לשום' דבר. מה שרלוונטי זה הבחירות לכ' נסת. הן אינדיקציה למגמה: אנחנו נכ' שלנו, אבל גם הליכוד נכשל!

במילים מפורשות? מערכת-הבחיר' רות של המערך נוהלה תוך כדי מישגה אסטרטגי חמור. כך חשתי גם אז, והת' רעתי עלי-כך. קיימתי שיחות עם עור וייצמן, ניסים ווילי (ראש-מיטה הבחיר' רות וראש-מיטה הסכרה). אז מה? אז מה? הן היחיד שהתרע' כ"שריגו" על מדי' ניות כלכלית שגויה ב-1988, אז מה? איש לא עשה מאומה. היום כולם נזכרים.

לפני שש שנים חשבתי שצריך להח' זיר את רצועת-עזה. אילו היו שומעים לי — היתה כיום אינתיפאדה? אני צוחק, מפני שכיולתי להתרפק על העבר ולברר בסיפורים נוסח: מי שלח לי שליח באישון-לילה, למי כתבתי פתק בבוקר. יכולתי לרתק אותך לא פחות מעמיתיי...

רה על כך ביטלו הישראלים כמה מן הצעדים, שנקטו כדי להילחם באינ' תיפאדה.

אך מודע פרצה האינתיפאדה? מה היתה מטרתה? אילו יעדים ביקשה לה' שיג? האמריקאים לא שאלו את עצמם שאלות אלה, ובמילא גם לא ענו עליהן.

● נאיביות. ררושה נאיביות מונר' מנטלית — או היתממות — כדי לה' אמין שאחרי 15 חודשים של אינתי' פארה, אחרי סבלות ויסורים של עם שלם, אחרי מאות הרוגים ורבבות צפור' עים וצעירים, אחרי פיצוץ-בתים וגירוז' שים, ויכמי הפלסטינים להפסיק את האינתיפאדה תמורת שיחרור כמה מה' אסירים.

הדבר מעיד על זילזול, הגובל בטיפ' שות. אותו הזילזול שבו הצטיין יצחק רבין, כאשר הכריז, למחרת פרוץ האינ' תיפאדה, כי "זה יכול לקחת יום, שבוע, שבועיים..." עורך אדיסטי נקול יש' ראל השמיע השבוע את הפסוק הזה מח' דש באונוי הציבור.

היתה ביוזמת-הנפל האמריקאית רק נימה מציאותית אחת: נאמר כי תוצ' לישראל ולאש"ף כעת ובעונה אחת. אחרי שהוגשה לארנס, תוגש עליידי השגריר האמריקאי כתונים באופן ריש' מי לנציגי האירגון הפלסטיני.

בכך הצטרפו האמריקאים לתקדים שקבע שרהחוזי הסובייטי, כאשר קיבל בקאהיר ביום אחר וכאותו המקום את שרהחוזי הישראלי ואת יו"ר אש"ף. ארנס הרגיש אז רק באחור שהוא נכנס למלכודת. אך התקדים כבר יצר מציאות בינלאומית.

את הסכמת המדינות הערביות, כדי להימנע מן השגיאה שעשה סאראת, כאשר יצא ליוזמתו מבלי לקבל את הסכמתם של מנהיגי המדינות הער' ביות האחרות. הנגובות על הצעתו של ערפאת היו כרוז הרברים רלעיל: כוז, זילזול, שינ' אה, דחיה טוטאלית.

מדינות להוציא את העז

ההצעה האמריקאית מנוחכת. אך היתה בה לפחות נימה מציאותית אחת.

מעולם לא התחיל שילטונו של נשיא חדש בארצות-הברית בצורה כל' כך כושלת, כמו שילטונו של ג'ורג' בוש. הוא שובר את כל השיאים.

ארבעה וחצי חודשים אחרי בחירתו, כמעט חודשיים אחרי כניסתו הרישמית לבית הלבן, עדיין לא היתה ממשלתו על כנה. עמדות-מפתח רבות לא אוי' שו. שרההגנה — האישי השני בחשי' בותו מממשלה — הושלך החוצה על-י' די הסנאט, בבושת-פנים, ובמקומו התי' מנה בחיפוזן ארם בעל סמכות מפוק'

ריים את כל מרחבי סיני תמורת שלום, ובין הגמרים שירשו את מקומו, שהיו מסוגלים לקלקל את הכל בגלל כמה מאות מטרים של חול ובית-מלון פרטי.

אמנם היה זה בגין עצמו שהעניק לאלו פאפוסו את ההיתר להקים את המלון באזור-המריבה. אך בגין כבר היה אז בלתי-אחראי למעשיו. קל היה למקורביו לעשות בו כאוות-נפשם. היה זה אפריים ("פרוקיה") פורן, שליטו הצבאי, ששיכנע אותו, אולי בעזרת מקורבו השני, יחיאל קרישאי.

אין ספק שבגין לא היה מעלה על דעתו הבלתי-מעוררת להקים את המ' לון, אילו תפס שהדבר יעכב את פיתוח השלום במשך שנים יעברי את המיפ' על הגדול, שבו הכתיר את מלאכת' חייו.

רודן מגואל ברם. ממרחק של 12 שנים אפשר להתפעל כיום מתגובתו של בגין על גישויו של אנוור אל-סא' דאת.

מה היה קורה אילו היו אז, במקומו של בגין, האנשים המנהלים כיום את מדינת-ישראל?

קל לנחש:

● יצחק שמיר היה פוטר את השמר' עות על כונת סאראת לטוס ארצה ב' מילים: "זהו תרגיל אופייני של הרודן המגואל-ברם. אין כזה שום דבר חדש. הכל יודעים שסאראת זומם להשמיר את ישראל!"

● משה ארנס, כשרהחוזי היה חוזר על כך באונוי האמריקאים. "אנחנו